

9.12.2021

D/139/998.41/2021

Muistio Savo-Karjalan Vasemmisto ry:n puoluerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.9.2018– 31.12.2020

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puoluerahoitusta koskevan tarkastuksen valtionavustusta saavien puolueiden eräisiin piirijärjestöihin. Tarkastus Savo-Karjalan Vasemmisto ry:hyn on kohdistunut aikaan 1.9.2018-31.12.2020.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 52 tarkastuskohteelle sekä asianomaiselle puolueelle. Kaikista muistioista koostettava kertomus annetaan vuonna 2022 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja, JHTT Klaus Krokfors, johtava tilintarkastaja Johanna Kormu, johtava tilintarkastaja Pontus Londen, ylitarkastaja Jonna Carlson ja ylitarkastaja Hanna Surakka. Tarkastusta on valvonut johtaja, JHT Jaakko Eskola.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 23.2.2021. Piirijärjestö on toimittanut pyydetyn ennakkomateriaalin, ja tarkastus toteutettiin paikallistarkastuksena Kuopiossa 16.9.2021. Tarkastukseen osallistui toiminnanjohtaja Jaakko Turunen.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Puolueiden tuli toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle tarkastettavan ajan tilinpäätöksensä, toimintakertomuksensa, tilintarkastuskertomuksensa, erittelyt vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta, yhteenvedot ajantasaisista ilmoituksista sekä tilitykset valtionavustuksen käytöstä. Lisäksi puolueiden tuli toimittaa vastaavat valtionavustuspäätöksissä mainittujen piirijärjestöjensä tilinpäätöstiedot.

Savo-Karjalan Vasemmisto ry:n vuosien 2018–2020 tilinpäätöstiedot on toimitettu puolue- ja vaalirahoitusjärjestelmään. Vuoden 2020 tilintarkastuskertomuksesta puuttunut sivu on toimitettu tarkastuksen aikana. Tilintarkastuskertomuksiin sisältyvät puoluelain 9 c §:n edellyttämät lausumat.

Tiedot on toimitettu puoluelain mukaisesti.

Kirjanpidon menettelyt puoluerahoituksen näkökulmasta

Tarkastuksessa todettiin, että kirjanpidossa oli nollasaldoinen pankkitili, jota ei enää ollut olemassa. Lisäksi kirjanpidossa oli miinussaldoinen pankkitili, joka oli sittemmin lopetettu. Piirijärjestö oli myös saanut tuottoja arvopapereista, jotka eivät olleet kirjanpidossa. Kyseiset arvopaperit on kuitenkin mainittu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Piirijärjestöllä on kirjanpidon tili, jonka mukaan tuleviin vaaleihin on varattu 16 000 euroa. Poikkeuksellisenä menettelynä tämä saattaa heikentää oikeaa ja riittävää kuvaa piirijärjestön taloudellisesta tilanteesta vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Kirjanpidossa on myös kaksi samannimistä tuottotiliä, joten ne tulisi nimetä uudelleen yksiselitteisesti. Tarkastuksen perusteella ei ilmennyt muuta olennaista raportoitavaa piirijärjestön kirjanpidon menettelyistä puoluerahoituksen näkökulmasta.

Puoluerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Puoluelain 8 §:n mukaan puolue ja puolueyhdistys saavat vastaanottaa tukea sen mukaan kuin jäljempänä säädetään. Puolueyhdistyksellä tarkoitetaan tässä laissa puolueeseen tai sen jäsenyhdistykseen niiden sääntöjen mukaan kuuluvaa yhdistystä. Tueksi puolueelle tai puolueyhdistykselle luetaan sen rahana, tavarana, palveluna tai muulla vastaavalla tavalla saamat suoritukset. Tukena ei kuitenkaan pidetä:

- 1) tavanomaista talkootyötä eikä tavanomaisia ilmaispalveluja;
- 2) puolueen tai puolueyhdistyksen tavanomaiseen järjestötoimintaan tai omaisuuden hoitoon liittyviä käyvän arvon mukaisia suorituksia;
- 3) puolueen ja sen puolueyhdistysten toisiltaan saamia suorituksia;
- 4) puolueen tai puolueyhdistyksen pysyväisluonteisen, yleisillä markkinoilla markkinaehtoisesti harjoittaman liiketoiminnan tuloja;
- 5) puolueen tai puolueyhdistyksen harjoittaman sijoitustoiminnan tuloja;
- 6) 9 §:ssä tarkoitettua valtionavustusta eikä muuta vastaavaa lakiin taikka valtion, hyvinvointialueen tai kunnan talousarvioon perustuvaa avustusta.

(29.6.2021/650)

Tueksi puolueen tai puolueyhdistyksen vaalikampanjaan luetaan kampanja-aikana saatu tuki. Kampanja-aikana pidetään tässä laissa ajanjaksoa, joka alkaa kuusi kuukautta ennen vaalipäivää ja päättyy kaksi viikkoa vaalipäivän jälkeen.

Koska puoluelain 8 §:ssä, hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi puoluelain, ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain ja rahankeräyslain muuttamisesta (HE 6/2010 vp) eikä taustakirjallisuudessa ole tuen poikkeuksena todettu vaalimainosten läpilaskutusta, tulee vähintään 1 500 euron suuruisista ehdokkaiden piirijärjestölle siirtämistä summista tehdä jatkossa myös ajantasaiset ilmoitukset.

Puoluelain 9 b §:n (Ilmoitettavat tiedot vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta) mukaan (29.6.2021/650) Erikseen on mainittava jokainen yksittäinen kampanja-aikana saatu tuki ja sen antaja, jos tuen arvo on vähintään 1 500 euroa. Nämä suoritukset tulee jatkossa huomioida tukena myös vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen erittelyssä.

Piirijärjestö oli tehnyt puoluerahoitusjärjestelmään ajantasaisia ilmoituksia tarkastusajalta 6 000 euron suorituksista. Ilmoitukset vastaavat kirjanpitoa, eikä enempään ilmoituksiin ole tarvetta.

Valtionavustuksen siirtämistä ja käyttöä koskevat menettelyt

Piirijärjestö on tehnyt puolueensa kanssa puoluelain 9 §:ssä tarkoitetun sopimuksen valtionavustuksesta vuosittain. Vuoden 2019 sopimus on päivätty 7.6.2019, ja allekirjoittajia on yksi molemmilta osapuolilta. Menettely on sama 20.3.2020 allekirjoitetussa sopimuksessa.

Vuoden 2020 valtionavustustilityksensä mukaan piirijärjestö on saanut valtionavustusta 3 847 euroa. Määrä vastaa puolueen valtionavustustilityksessä ilmoitettua.

Klaus Krokfors
johtava tilintarkastaja